

УДОВЛЕТВОРЕНОСТ НА СТУДЕНТИТЕ ОТ ПРЕДДИПЛОМНИЯ СТАЖ В ПЪРВА МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ

П. АТАНАСОВА¹ и К. БОГДАНОВА²

¹МБАЛ – София, ²Катедра „Здравни грижи“, ФОЗ, МУ – София

STUDENT SATISFACTION BY THE GRADUATE PRACTICE IN THE FIRST MULTIPROPHY HOSPITAL FOR ACTIVE TREATMENT

P. ATANASOVA¹ AND K. BOGDANOVA²

¹First MHAT – Sofia, ²Department of Health Care, FPH, MU – Sofia

Резюме. Обучението в учебните заведения, които създават здравни специалисти и предоставят база за тяхното развитие и усъвършенстване, е в основата на качеството и ефективността на здравните грижи. В статията се дискутират въпроси, свързани с удовлетвореността на студентите от специалност „медицинска сестра“ от провеждания преддипломен стаж в базата за обучение на Първа МБАЛ – София. Проучването обхваща 20 студенти, преминали обучение във: Клиника по вътрешни болести, Клиника по ендоскопска и обща хирургия, Клиника по нервни болести, Отделение по неонатология.

Ключови думи: обучение, удовлетвореност, здравни специалисти, студенти

Abstract. The training in educational establishments that create health professionals and provide a basis for their development and improvement is at the heart of the healthcare quality and effectiveness. Present paper discusses issues related to the student satisfaction with quality of graduate practice. The study covers 20 students from the subject "Nursing". They have been trained in four departments of the base of „First Hospital“ – Clinic of Internal Diseases, Clinic of Endoscopic and General Surgery, Department of Neonatology.

Key words: training, satisfaction, health professionals, students

Увод

Здравните грижи имат основно значение за цялостния процес на лечение на пациента. Тяхното качество и ефективност определят до голяма степен икономическата стабилност и устойчивото развитие на лечебните заведения в условията на конкуренция и пазарна икономика [3, 7].

С увеличаване броя на заболялите лица, хроничните и дегенеративните заболявания, намаляване броя на здравните специалисти и повишаване изискванията към качеството на болничната услуга, нараства и нуждата от добре обучени медицински сестри. Според здравната стратегия на ЕС *Заедно за здраве*

– *стратегически подход на ЕС*, професионалистите по здравни грижи са в центъра на здравната система и имат изключителна роля за нейното развитие [1, 2, 4].

Всичко това подчертава значението на обучението в учебните заведения, които създават здравни специалисти и предоставят база за развитие и усъвършенстване на тяхната квалификация.

Клиничната практика в реална болнична обстановка е важен фундамент в обучението на професионалистите по здравни грижи. В клиничната база студентите усъвършенстват своето професионално клинично мислене, запознават се с правата и задъл-

женията на пациентите, овладяват комуникативни техники за общуване. Качеството и ефективността на обучението са свързани с удовлетвореността на студентите от организацията на учебния процес, тъй като от това в определена степен зависи тяхната мотивация за участие в него, самоподготовка и реализация.

Естествен завършек на практическото обучение на студентите е техният преддипломен стаж. Правилната му организация и качеството на провеждане спомагат за доизграждане на умения за работа в екип, за прилагане на основните етични принципи и ориентиране в избраната от студентите медицинска специалност [8, 9].

Цел на настоящата работа е да се изследва степента на удовлетвореност от проведения преддипломен стаж на студенти от специалност „Медицинска сестра“.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Проучването се основава на пряка индивидуална анкета и обхваща 20 студенти от специалност „Медицинска сестра“, преминали преддипломен стаж в четири медицински структури на Първа МБАЛ – София.

Анализът на данните от анкетното проучване е насочен към удовлетвореността на студентите от проведения преддипломен стаж и значението му за тяхната реализация, като е ориентиран в следните аспекти:

- удовлетвореност на студентите по отношение на възможностите за самостоятелна работа с пациенти;
- оценка на проведения стаж в съответствие със собствените очаквания;
- усъвършенстване на професионалната компетентност по време на преддипломния стаж;
- препоръки на студентите за подобряване организацията при провеждане на преддипломния стаж.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Преддипломният стаж се провежда в учебни бази, с които е сключен договор за обучение, и е разделен в четири медицински направления – Клиника по вътрешни болести, Клиника по ендоскопска и обща хирур-

гия, Клиника по нервни болести, Отделение по неонатология.

Той има за цел да осигури висока професионална компетентност и подготовка на студентите и да развие тяхната способност за вземане на самостоятелни решения при изпълнението на професионалните им задължения.

Преддипломният стаж се ръководи от преподаватели по клинична практика във Факултета по обществено здраве и от ръководителите по здравни грижи в лечебното заведение. Разпределението на стажантите се извършва по учебен план от преподавателите по клинична практика и със съдействието на главната медицинска сестра. Студентите имат осигурени от ръководството на болницата условия на труд, почивка и лични предпазни средства, съгласно изискванията за охраната на труда. Те са длъжни да спазват ЗВО, учебния план и Наредбата за вътрешния ред на базите за провеждане на стажа, работното време, да изпълняват всички разпоредения на своя ръководител, да водят дневник на стажанта, който се представя за допускане до държавен изпит. След приключването на стажа в определеното медицинско направление, стажантът полага изпит, включващ практическа работа и дидактически тест.

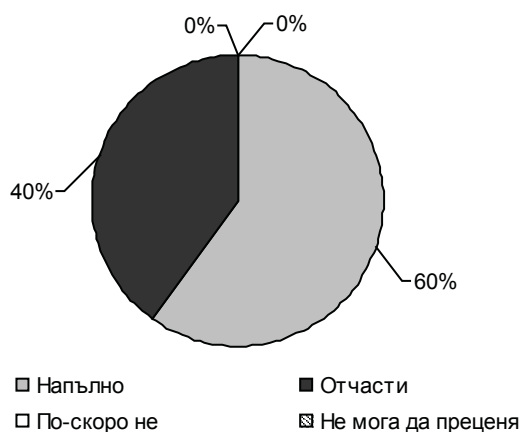
Анкетираните студенти са разпределени в четири медицински структури на Първа МБАЛ – София (табл. 1).

Таблица 1. Разпределение на студентите по медицински направления

Болнична структура	Брой седмици	Брой студенти, преминали обучение
КЕОХ	15	20
Клиника по вътрешни болести	11	20
Клиника по нервни болести	3	20
Отделение по неонатология	5	20

Преддипломният стаж е с продължителност 10 месеца, 8-часов работен ден, или 40 часа седмично. Студентите се разпределят

по медицинските звена и се зачисляват към ръководителя по здравни грижи в съответната клиника/отделение. Ръководителят изработва работен график на студента, съобразен с часовете от учебната програма, който е в три екземпляра – за ръководителя, студента и преподавателя. Студентите са длъжни да спазват работното време и Правилника за вътрешен ред в отделението. Студент, който не е изпълнил плана по учебната програма, не се допуска до следващото медицинско звено.

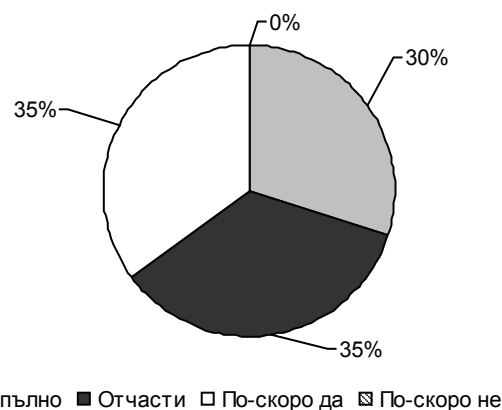

Фиг. 1. Удовлетвореност на студентите от възможностите за самостоятелна работа с пациенти в учебнопрактическите бази

На фиг. 1 са представени резултатите от изследването на удовлетвореността на студентите от възможността да работят самостоятелно. 60% са посочили, че са напълно удовлетворени от предоставените възможности да извършват самостоятелно манипулации и процедури, а 40% отговарят, че са доволни отчасти от възможността да работят самостоятелно, без надзор на своя наставник. Сред анкетиранияте липсват студенти, които не са доволни или не могат да дадат определен отговор.

Тези данни показват сравнително добра ориентация на учебната програма към развиване на уменията на бъдещите професионалисти по здравни грижи за самостоятелна работа с пациентите.

Като цяло, това се потвърждава и от липсата на студенти, чиито предварителни очаквания от преддипломния стаж не са се оправдали в една или друга степен (фиг. 2).

Фиг. 2. Удовлетвореност на студентите от преддипломния стаж спрямо предварителните им очаквания

Според резултатите от проучването 30% от стажантите са напълно удовлетворени, отчасти или по-скоро удовлетворени – по 35% (фиг. 2).

Основен приоритет в обучението на студентите от специалност „Медицинска сестра“ е непрекъснатото повишаване на качеството на здравните грижи в съответствие със съвременните изисквания и европейските стандарти [5, 6]. Това изисква високо ниво в подготовката и практическите умения на бъдещите професионалисти по здравни грижи като основа за тяхната професионална реализация и усъвършенстване на работното място.

Таблица 2. Значение на преддипломния стаж за усъвършенстване на професионалната компетентност на студентите

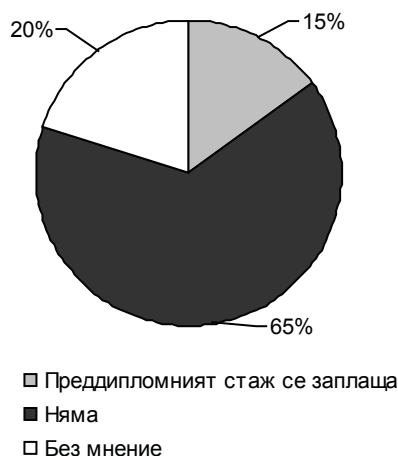
Ниво на подготовка след стажа	Относителен дял
Отлично подготвен	10%
Много добре подготвен	70%
Задоволително подготвен	20%
Слабо подготвен	0%
Неподготвен	0%

Данните от таблица 2 показват, че мнозинството от студентите оценяват високо значението на преддипломния стаж за усъ-

вършенстването на своите професионални умения и компетентност. 70% от анкетираните се определят като – много добре подготвени, а 10% като отлично подготвени, за да изпълняват професионалните си задължения. 20% от студентите възприемат нивото си на подготовка след стажа като задоволителна.

Липсата на студенти, определящи се като слабо подготвени или неподготвени, е положителен индикатор за организацията на работа и обучението в отделенията на лечебното заведение, в което е извършено проучването.

Потвърждение за това са и резултатите, показани на фиг. 3. На нея са представени данни от проучването на препоръките на студентите за подобряване организацията на преддипломния стаж.

Фиг. 3. Препоръки на студентите за подобряване на организацията на преддипломния стаж

15% от анкетираните не са изразили мнение, а 20% препоръчват заплащане на стажа, което се обосновава с голямата ангажираност на студентите през този период и особеностите на социалния им профил. Близо 2/3 от стажантите (65%) нямат препоръки за подобряване на организацията по провеждането на стажа, което също е показателно за качеството на управлението на здравните грижи и мениджмънта на лечебното заведение.

Изводи

По-голямата част от студентите са напълно удовлетворени от възможностите за самостоятелна работа с пациентите по вре-

ме на преддипломния си стаж и възприемат тази част от обучението в съответствие с предварителните си очаквания.

Студентите оценяват високо значението на преддипломния стаж за усъвършенстване на практическите умения и професионалната си подготовка, като мнозинството от тях не изразява претенции по отношение на организацията на работата по време на стажа.

Ефективността на обучението зависи от преподавателите, ръководителите по здравни грижи и медицинския персонал, работещ в различните отделения. Всичко това се определя от качеството на управлението и условията за развитие на човешките ресурси в лечебното заведение, като основа за икономическата му стабилност и просперитет.

Библиография

1. Бикова П, Георгиева Ж, Димитрова М. Мястото на портфолиото в образованието на медицинските специалисти. Интердисциплинарна гражданска академия – ИНГА, ХХІХ научно-технологична сесия. Сборник статии, 2012, Темпо, С., 184-187.
2. Василева Н, Стамболова И, Терзиева А. Удовлетвореност на студентите от специалност „Медицинска сестра“ по отношение на избора на професия и обучението. Сестринско дело, 2015, 47(3), 7-10.
3. Воденичаров Ц. Медицински и мениджърски професионализъм – потребност от академична и експертна подкрепа в контекста на организационната промяна в здравеопазването. Здравна политика и мениджмънт, 2011, (4), 3-5.
4. Димитров Цв. Старостта и стареенето в континуума на човешкото здраве. София, ИК Горекс Прес, 2011, 199.
5. Димитров Цв, Петкова Д, Василева В, Шопов Д, Александрова М. За качеството на медицинската помощ в болничните заведения. Асклепий, 2013, VII(XXVI), (1), 73-76.
6. Димитров Цв, Петкова Д, Василева В, Шопов Д, Александрова М. Многофакторно влияние върху качеството на медицинската помощ в едно болнично заведение. Асклепий, 2013, VII(XXVI), (1), 77-80.
7. Петков В, Попов Н. Икономически реалности в здравеопазването. ИКТ решения – отговор на мнофо въпроси. Здравен мениджмънт, 2004, 4(5), 30-31.
8. Попов Т. Студентът като субект на обучението. София, Везни, 2006 182.
9. Попов Т. Медицинска педагогика. Габрово, ЕКС-ПРЕС, 2011, 284.

✉ Адрес за кореспонденция:

Камелия Богданова
Катедра „Здравни грижи“
ФОЗ
Медицински университет
ул. Бяло море № 8
1527 София
e-mail: kami_todorova@abv.bg